

Seat No. : _____

NF-134

November-2025

M.A., Sem.-III

SAN-501 : Sanskrit

(सिन्धुवादवृत्तम्)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. नीचे आपेला गधोनो सभजूती सहित गुजराती भाषाभां अनुवाद करो : (कोईपण बे) 14

(1) तस्य च हर्म्योत्तमस्य गवाक्षजालादुद्दीर्णम् श्रोत्रपीयूषायमाणं पिकशुकसारिकामुखखगणविरुतं मुदङ्गनिनादमिश्रम् च सङ्गीतध्वनिमाकर्ण्यन्तः परिपच्यमानानां भोज्यान्नानामभि-नवामोदं चोपाघ्राय सोऽयं नूनमिह कश्चिन्महान् भोजनोत्सवः प्रचलतीति मनसाऽऽकलयन् गृहस्वामिजिज्ञासाकुतूहल-परीगृहीतचेता उपसृत्य द्वारदेशशून्यतां नयतो महार्हवेषान् सेवकपुरुषानेवमप्राक्षीत् - भद्राः । कस्य नाम सुकृतिनः सदनमेतत् इति ।

ते तु साश्चर्यमेनमवलोक्य अये । पुरमिदमधिवसन्नपि सकलमहासिन्धुयात्राप्रथितयशसोऽमित-वैभवभरस्यार्यसिन्धुवाद-स्यापि सदनं न जानासि इति तमुपजहसुः ।

(2) अहं तमवदम् “आर्य ! सोऽहं सिन्धुवादो यं भवानुपरतं मन्यते । तदेते मदीयाः सम्पुटका” इति । स पुनः “अहो अलीकपरता स्वार्थपरस्य जनस्य । ननु साक्षात्कृततद्विनाशेन मया कथङ्कारं भवान् श्रद्धीयताम्” ? इति सोल्लुण्ठमवदत् ।

अहं च तं मामेवमश्रद्धधानं सकलं भूतार्थवर्णयम् । मद्बचनाकर्ण्यविगतभ्रमोऽसौ मां निर्वर्ण्य प्रत्यभिजानन् सप्रमोदमुवाच” दिष्ट्या भवांस्तां प्रतिभयां विपदं समुत्तीर्णः । क्षमस्व मदविनयम् आयत्तीकुरु च स्वपण्यगणम्” इति । कृतज्ञतया मया प्रदीयमानं किमपि पारितोषिकं सविनयमसौ प्रत्याचख्यौ ।

(3) अथास्ताभिमुखे भगवति भास्वति दुर्दिन इव सहसा तमोव्याप्ताः दिशो भयमुदपादयन् । अकस्माच्च मदभिमुखं सवेगमापतन्तमतिमहापरिणाहं पक्षिविशेषमवलोक्य विस्मितोऽभवम् । पूर्वं पोतवाहेभ्यः श्रुतैतादृशमहाशकुन्तवृत्तान्तोऽहं तदवदातं वस्तु तस्यैवाण्डं निरधारयम् । कियत्या च कालकलया विटपिस्कन्धविशङ्कटनखपञ्जरः स महाशकुन्त-स्तस्मिन्त्रण्डे समुपाविशत् । क्षणाच्च निद्रयाऽपाहियत । अहं शनैस्तमुपगत्य स्वशिरः स्थचीरपट्टिकयाऽऽत्मानं तन्नखपञ्जरेऽबन्नाम् । ‘कदाचित् प्रभात आहारान्वेषणायोत्पतिष्यतोऽस्य साहाय्येनास्मादति-निर्जनात् स्थानाद्विनिर्मृक्तो भवेयम्’ इति चेतसाऽऽशासाना प्रभातं प्रतीक्षमाणो निशीथिनीं तां तथैवाऽस्थाम् ।

2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો : (કોઈપણ એક) 14
- (1) સિન્ધુવાદની સમુદ્ર યાત્રા દરમ્યાન આવેલ પ્રાકૃતિક પ્રસંગોનું વર્ણન કરો.
 - (2) સિન્ધુવાદનાં કર્તાના જીવન-કવન વિશે લખો.
3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં સવિસ્તર જવાબ આપો : (કોઈપણ એક) 14
- (1) સિન્ધુવાદની તૃતીય યાત્રાનું વર્ણન કરો.
 - (2) સિન્ધુવાદની સપ્તમ યાત્રાનું વર્ણન કરો.
4. ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) 14
- (1) પ્રથમ યાત્રામાં અશ્વપાલ સાથેનો પ્રસંગ
 - (2) તૃતીય યાત્રાનાં નરભક્ષી પ્રસંગનું વર્ણન કરો.
 - (3) સિન્ધુવાદવૃત્તનો સારાંશ લખો.
 - (4) પંચમયાત્રામાં વાંદરાઓ પાસેથી નારીયલ ગ્રહણ વિશે લખો.
5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ સાત) 14
- (1) સિન્ધુવાદવૃત્તમ્નાં રચયિતા કોણ હતા ?
 - (2) સિન્ધુવાદે કઈ યાત્રા માટે પોતાનું જહાજ ખરીદ્યું હતું ?
 - (3) શ્રેયો નિધનં ન નિર્ધનતાનો અર્થ જણાવો.
 - (4) ભાસ્વાન્ શબ્દનો અર્થ જણાવો.
 - (5) સિન્ધુવાદ હિતવાદને પ્રત્યેક યાત્રા પછી કેટલી દીનાર આપતા હતા ?
 - (6) સિન્ધુવાદ કયા પુરમાં નિવાસ કરતા હતા ?
 - (7) શ્રેયો નિધનં ન નિર્ધનતા આ ઉપદેશ કોણે આપ્યો હતો ?
 - (8) વાસરપુરનાં રાજાનું નામ જણાવો.
 - (9) વિદામપુરનાં રાજાનું નામ જણાવો.